

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Tomus ...**

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1652-1663**

Cap. 12. Circa Sacramenti Extremæ-Vnctionis ritus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80513](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80513)

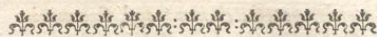
Sectio II. De Extr. Vnct. Problemata. 195

vamen non semper conferri, aut sentiri post hoc Sacramentum susceptum: non est ergo certus, & infallibilis effectus. Igitur Concilij conditio reiicienda, nec semper restituitur sanitas corporis etiam tunc, quando bono animi expedit. Sic Sorus in 4. dist. 2. quest. 1. artic. 2. addens, alias sapè opus esse miraculo; tanta enim solet esse morbi iniquitas, vt sine miraculo vinci non valeat.

Hoc Sacramentum tribuit corporis sanitatem, vbi salutis animæ expedit. Quia licet sit aliquomodo hoc miraculosum, & præter omnium spem in causis naturalibus nitam, nullum est inconueniens, sed omnino verum: imò hic est vnus ex finibus huius Sacramenti. Quia verò hoc opus iam non est omnino præter leges à Deo statutis, sed iuxta eas, quæ in talis Sacramenti institutione intrinsece includuntur: ideo talis effectus iam non censetur miraculosus, sicut nec transubstantiatio panis. Neque obstat, quod aliqui post receptum hoc Sacramentum sanitatem recuperent, qui malè illa postmodum videntur: tum quia non constar, illos recuperasse virtute huius Sacramenti sanitatem; neque enim omnes, qui vnguntur, habent desperatam virtute naturali salutem: neque è conuerso omnes qui sanantur post Vnctionem per Sacramentum sanantur: eum etiam quia fieri potest, vt sanitas illa pro tunc spirituales fructus secum attulerit, quem postea superuenientibus aliis occasionibus, homo amittat; necesse enim non est, vt salus animæ, ad quam Tridentinum dixit, hoc Sacramentum esse profuturum, futura sit permanens, ac in re ipsa perpetuo duratura: sed satis est, vt ex illo effectu Sacramenti quoad salutem corporis, iuuandus sit homo ad salutem, ac bonitatem animæ, licet fortè in eà non sit perseueraturus. Iusti verò aliqui (fateor ingenue) motiuntur non obstantè Vnctione, quando amplius fortasse essent profuturi his tamen fortasse aliis rationibus non expediebat viuere, quia postea mutarentur, & satius eis fuit statim ad superos auolare. Vnde ad dilema factum vnico verbo respondeo, hanc rationem conuenientiae, seu vtilitatis corporis sanitatis ad bonum animæ sumendam esse iuxta ordinem diuinæ Sapientiae, & Providentiæ. Necessarium quippe est, illam conditionem intelligi secundum efficaciam, vt ratio probat, id est, vt cum effectu futura sit expediens sanitas corporis ad animæ sanitatem: hoc autem solus Deus ex se præscire potest, & ideo necesse est, vt hoc pendeat ex præscientia, quæ licet sit extrinseca, non tamen impertinens ad hos effectus, cum sit eorum causa. Ita Suar. distinctione 41. sectione 3. numero 5. Et ex Concilii Colonienfi, & Tridentino sententia hæc Theologis est communis.

Profectò iam Problema dissolutum esse scireor, reiiciendam enim sententiam primam non dubito. Imò existimari, temerè locutum esse Sorum, leui enim fundamento à recepta Theologorum sententia recedit: & quod grauius est, contra expressam doctrinam Conciliorum loquitur. Et præter Esch. & Mend. Theol. Moral. T. III.

ea id totum, quod affirmat, gratis, & sine vilo testimonio affirmat, quod valde temerarium est in re supernaturali, quæ ex diuina promissione dependet.

CAPVT XII.

Circa Sacramenti Extrema-Vnctionis Ritus.

PROBL. LII.

In diuturna aegritudine potest infirmus, & non potest bis hoc Sacramentum recipere.

202
Nonnulla supponitur
Vpono ex sectione prima iterabile esse hoc Sacramentum cum Characterem non imprimat, sicut Baptismus, Confirmatio, & Ordo. Tridentinum sessio 7. capite 3. Quod si infirmi post susceptam hanc Vnctionem conualuerint, iterum huius Sacramenti subsidio inuari poterunt, cum in aliud simile vitæ discrimen inciderint.

203
Potest conferri bis
Quærimus autem, nùm in diuturna mortifera infirmitate possit hoc Sacramentum bis conferri. Potest quidem. Quia per longam lethalis aegritudo ita assolet infirmum facere, ita animam vrgere, vt indigeat, non semel huius Sacramenti viribus subleuari, præcipue cum diuturna aegritudinis huiusmodi persistens quasi multiplicem aegritudinem constituere videatur. Sic Sabie, numero 4. Ibi Victor. & in append. ad cap. 9. Posseuin. Fauct Armil. n. 9. & Flauius in scrut. Sacrad. part. 1. tract. 11. cap. de Vnct. vbi fatetur: In vitâ infirmitate non debet quis bis inungi, nisi eadem infirmitas ultra annum protrahatur, ita quod in vno anno propter vnâ infirmitatem nequaquam bis inungatur.

204
Non potest bis conferri nisi conualescat agrotus.
Non potest quis in eadem infirmitate plura semel inungi, nisi infirmitas mutetur status. Quia hoc Sacramentum semel in eadem aegritudine receptum est sufficiens medicina ad conferendos effectus, quibus eget agrotus. Ita Bonac. d. 7. pun. 6. num. 4. Victor. q. ult. Viuald. hic, cap. ultim. num. 1. Posseuin. quest. 16. num. 36. Leand. tom. 1. tract. 4. distinct. 4. quest. 19.

205
Cum his opinor.
Cum his opinor. Vnde asseruerim iterari non posse hoc Sacramentum nisi infirmus post susceptam vñctionem per quindécim, aut viginti dies, vel ad summum per mensem conualescat, & postea in eandem, vel aliam incidat aegritudinem. Hæc Tridentini sess. 7. cap. 3. est mens, & Catechismi Romani q. 11. hoc monitum.

PROBL. LIII.

Sacerdos potest, & non potest sine ministro, qui respondeat, Vñctionem gerere nisi in necessitate.

206 **N**on potest nisi ad sit necessitas. Quia sic Manuale statuit. *Sacerdos hoc Sacramentum administraturus: cum ministris Presbyteris si adsint: alioquin solus infirmum ungere potest.* Vbi particula, *Alioquin solus ungere potest*, innuit casum necessitatis; quando qui debebat ungere ministris Presbyteris, quia hi non adsunt, solus pergit ad vñctionem. Sic Sa hic, numero 9. Tolet. libro 7. cap. 2. Graff. parte 2. lib. 1. capite 8. numero 10. Dicastil. dist. 1. dub. ult. num. 197. Diana part. 9. tractatu 6. ref. sol. 46.

207 **P**otest etiam si necessitas non adsit. Quia Potest sine communiter sine Ministris hoc Sacramentum assoleat ministrari. Nulla enim subest indecencia Sacramento ex eo quod respondeat ægrotus, vel ipse Sacerdos. Ita Possenin. quest. 1. numero 23. Bonac. distinct. 7. punct. 6. numero 6. Ludovic. in sum. parva 2. artic. 5. numero 28. citans Guiller. & Hostienf. Archang. distinctio- ne 23.

208 **C**ertè, consuetudine magistra, si Sacerdos nullum habeat Clericum, qui respondeat, ipsemet sibi respondens administrat, etiam cum facillime posset secum, aut Clericum, aut secularem adducere, ergo necessitas non expectanda.

PROBL. LIV.

Potest, & non potest femina, si vir non adsit, qui respondeat, conferenti Vñctionem ministrare seu respondere.

209 **P**otest quidem. Quia probabile est in casu necessitatis absente viro, femina licere Missam celebranti respondere, (de quo supra) & Sacerdotem non peccare lethaliter id permittentem: Ergo cum nullus excogitari valeat virgientior necessitatis casus, in quo si femina ministra non sit, vel Sacerdos extremè ægenti non ministrabit, vel ministrabit sine Ministro. Porro posse feminam respondere, defectu viri, celebranti asserit Nugnus in 3. p. 10. l. 9. 3. a. 6. dub. 1. Sacerdotem autem sic celebrantem non peccare lethaliter; puta Syui. ibi. a. 5. respons. ad 12.

210 **M**inimè potest. Quia non decet, nec licet, feminam proximè factis ministrare, vel tergendos sensus inunctos bombaceo, vel Sacerdoti respondendo: alienum enim nimis est à feminâ hoc ministerium à quo iure, ac consuetudine omnino arceatur: solumquæ Clericis, vel ad summum laicis viris competat, eo modo, quo ex Cap. 1. de cohabit. Cleric. edocent Theologi cum D. Thom. 3. p. 9. 83. etiam in casu necessitatis non posse feminam in celebratione Missæ ministram adhiberi. Sic Suar. Villalob. Zannard. Molles. Homobon. Laym. Ioan. de la Cruz, Pitigian. & alij apud Dianam p. 2. tr. 14. ref. 44.

Hoc mihi certum, licet enim luberet subscribere Nugni ac Sylui opinioni manifestum discrimen inuenio, cum ita strictius requiratur minister ad Missæ celebrationem, ut sine eo celebrantem lethalis culpæ reum esse, etiam in die festo: Fern. in exam. Theol. p. 3. c. 5. §. 4. n. 8. Bonac. d. 7. q. pun. 9. n. 33. Barth. ab Angelo dial. 5. §. 401. Tabie. Armil. & alij apud Henr. l. 9. c. 30. n. 1. lit. C. At non ita strictè ad Vñctionis administrationem minister requiritur, cum in Manuali statuatur, ut si absit minister, Sacerdos vñgat solus, sibi que respondeat. Nihilominus cum Quintanadueñas nostro tom. 1. tractat. 5. singul. 6. existimarim, non peccaturam feminam mortaliter, si Sacerdoti Vñctionem conferenti respondeat: nec Sacerdotem id ei permittentem. Quia non ita prohibitum, aut indecens est ut in Missæ celebratione, & aliqualis necessitas excuset: imò & sine hac pium illum ausum venialem culpam haud transgredi reor.

PROBL. LV.

Peccat, & non peccat, qui sine lumine hoc Sacramentum adducit ad ægros, aut ministratur reis.

212 **N**ec lethaliter nec venialiter peccat. Quia in Rituali Pauli Quinti non decernitur, ut cum lumine deferatur Vñctio, neque in Synodis grauiusimarum Diocesium statuitur, cum lumine deferendum cum ex Metropolitana Ecclesiâ ad varia (ut assolet) loca deferatur. Et cum tunc solum materia Sacramenti adsit, si hæc absque lumine deferatur Sacramento irreuerentia non fit. Idem est, si absque lumine ministratur Vñctio sacra. Quia Penitentia, Matrimonij, ac Baptismi Sacramenta sine lumine administrari, quotidie contingit, nec ullam irreuerentiam Sacramento fieri putaturi. Ex Doctorum non infima notæ manuscriptis accepi.

Peccat quidem venialiter, qui sine lumine Vñctionem ad ægros adducit. Quia cum lumine deferenda Manuale statuit. Idem dixerim potiori iure, cum sine lumine ministratur. Quia Rituale Pauli Quinti id decernit: & hoc decet huius Sacramenti reuerentiam. Ita Possenin. de Paroch. n. 12. Barbof. hic, cap. 2. l. n. 44. Leand. p. 1. tr. 5. d. 4. g. 23. Quintanad. p. 1. tr. 5. singul. 5.

214 **E**xistimo, culpam venialem esse Vñctionem sine lumine ad ægros deferri, eisque ministrari. Quia consuetudo & Manualis ac Ritualis præscriptionem sub piaculo Parochos ligare non dubito, veniali quidem, quia grauis irreuerentia non est, sicut esset Eucharistiam aut sacros Ordines ministrare, ob maiorem reuerentiam præsentia Christi debitam.

Seccio II. De Extr. Vnct. Problemata. 197

PROBL. LVI.

Mortale est, & mortale non est, pratermittere sine causa urgente septem Psalmos penitenciales, quos post Vnctionem recitandos prescribit Ecclesia.

Rituum namque horum observationi morientis utilitas, imò necessitas est preferenda.

PROBL. LVIII.

Sufficit, & non sufficit recipienti Vnctionem attritio vtalis cognita.

115 **M**ortale est. Quia in Manuali hoc geri præcipitur: & cum materia grauis sit septem Psalmorum: Litaniarum, aliarumque precum ibi assignatarum ommissio, non poterit quis ea omittere sine causa urgente à graui piaculo immunis. Sic Trullench. de Sacram. l. 6. dub. 5. Granad. tom. 4. in 3. p. 17. 7. num. ult.

116 **M**ortale non est. Quia vsus fect, vt sine graui scrupulo pratermittantur hi Psalmi ac preces præcipue cum in Rituali Romano non à Sacerdote; sed ab adstantibus recitari præscribitur. Ita Palaus 10. 4. r. 27. d. vn. punct. 8. n. 14. Diana part. 9. r. 6. r. fol. 46. & ipse Granado, aut mutata consulo sententia, aut oblitus, id apertè docet in 3. part. contr. 8. r. vn. d. 8. n. 8.

117 **I**n administratione huius Sacramenti cuncta seruari oportet, quæ in Manuali præscribuntur, recitanda scilicet, quæ ibi assignantur, nisi mortis acceleratio aliud exigat vt notauit Henric. l. 3. c. 1. n. 5. At si extra hunc casum omittentur, non crediderim peccati mortaliter, secluso contemptu. Quia non lego in Manuali verbum quod indicet hoc esse graue præceptum, vt patet ex Rituali Pij V. iussu edito anno 1617. quod ab omnibus seruari hortatur, licet non præcipiat. Verum si in synodo aliqua sub graui præcepto id statueretur, obligare sub mortali reor extra casum necessitatis, aut magni periculi ex contagioso morbo prouenientis.

PROBL. LVII.

Delinquit, & non delinquit mortaliter, qui Vnctionem administrat, haud indutus vestibus ab Ecclesia præscriptis.

118 **M**ortaliter delinquit, qui sine sacerdotali ornatu præscripto hoc ministrat Sacramentum. Quia cum non sit necessitatis Sacramentum, eius reuerentia semper est preferenda vilitati maiori egrotantis. Videtur enim ideo grauis esse præcepti huius materia. Sic Suar. d. 44. sect. 2. num. 7. Nald. hic, num. 1. Reginald. lib. 28. in fine.

119 **N**on delinquit mortaliter. Quia tempore pestis v. gr. aut aliarum aggritudinum similium licitum id esse, quis potest dubitare. An affirmare audeam, dimittendum sine Vnctione egrotum, quæ poterit esse illi aliquo in casu necessaria, ne Sacramento illa irreuerentia accidentaliter affici videatur, quæ certè nulla est? Ita Possen. cap. 5. quæst. 37. num. 52. Diana part. 9. r. 1. d. 6. r. fol. 46. Palaus tract. 27. pun. 8. n. 11. Quintanad. part. 2. r. 5. sing. 5. n. 4.

120 **C**um his opinor. Nam licet hoc Sacramentum non sit ita necessarium vt Baptismus: est tamen semper admodum vtile, & aliquando necessarium, vt æger de attrito contritus efficiatur: & præstari nequeat interdum, si ritus essent obseruandi.

221 **R**equiritur ad dignam huius Sacramenti susceptionem, quod æger peccati lethalis conscientia minimè grauetur, loquendo de ea dispositione, quæ per se requiri necessarium est. Duplex verò est modus dispositionem huiusmodi interpretandi. Primus ferè communis, vt scilicet habeatur saltem attritio putata contritio, tunc enim fiet contritus per Sacramentum. Secundus modus, vt non adit complacentia peccati, & consequenter satis sit attritio vt talis cognita, quæ tamen aliqua ratione Deum habeat pro subiecto. Item non est necessaria confessio, vnde sequitur satis esse, si non adit prædicta complacentia. Sic Filliuc. tr. 3. n. 132. Afferit Leander p. 1. r. 4. d. 4. q. 25. hoc asseruisse quosdam apud Filiucium, quos ipse videtur sequi. Certè Filiucius id apertè affirmat, nec vllum pro hac sententia, nec suppressio nomine memorat. Sufficit ergo attritio vt talis cognita, vt fiat recipiens ex attrito contritus.

222 **M**inimè sufficit attritio vt talis cognita absque Sacramento penitentia, etiam si per recipientem Vnctionem non stet Confessio, sed confiteri non potest. Quia saltem per eum stat, quominus contritus accedat, semper enim contriti potest, & ad hoc tenetur per se loquendo, nec excusatur ratione ignorantia, vt supponimus: nec ratione huius Sacramenti, quia ipsum per se loquendo est Sacramentum viuorum, licet debilius, & ideo per se supponit gratiam, nec ex directa intentione institutum est ad illam primò conferendam: Est ergo contra institutionem huius Sacramenti, quod quis sciens, & videns, se esse mortuum, id est in statu peccati mortalis, ad illud accedat quantumvis sit attritus. Ita Suar. dist. 41. sect. 1. num. 19. Henric. lib. 7. cap. 10. num. 1. & 2. & cap. 13. n. 1. Possen. q. 10. c. 21. Rodrig. tom. 2. sum. cap. 191. num. 8. & apud ipsum Catechism. Rom. p. 2. c. 6. num. 12. Leand. tom. 1. tract. 4. dist. 4. quæst. 26. & alij communiter.

223 **H**anc sententiam longè probabiliorem esse puto, quam robor ex illa conditionali Iacobi, & Tridentini: Si in peccatis est, &c. quæ maxime propter mortalia posita est, vt Suarius asserit. Indicatur ergo solum propter occulta peccata, & pericula hoc Sacramentum esse institutum, non quia per se liceat, in statu peccati ad illud accedere. Atque hinc fit, vt, per se loquendo, necessaria dispositio sit status gratia, & consequenter vt is qui reum se lethalis culpa agnoscit, prius vel dignè confiteatur: vel, si non datur Confessarii copia, saltem contematur. Per accidens autem poterit sufficere sola attritio, dummodo intercedat excusatio noui peccati commissi propter omisam contritionem. Erit autem illa excusatio, si vel inuincibiliter putetur contritio; vel inuincibiliter quis putet, illam esse sufficientem dispositionem. Vel certè si

R. 4

absque

absque actuali usu rationis. Sacramentum ei datur, nam tunc non potest in ipsa susceptione actualiter peccare; unde fuerat attitus, quando usum rationis perdidit, sine dubio iustificabitur. De illo enim statu iuxta proximè præcedentem dispositionem iudicandum est, quia in illa censetur moraliter permanere. Unde si nullus omnino dolor præcessisset, non esset ille dispositus ad Sacramenti effectum; quia voluntas censetur adhuc manere affecta peccato; secus verò est, si præcessisset attitio.

PROBL. LIX.

Parochus sacrum Extreme - Vnctionis oleum domi custodiens, ut commodius ex ea ad egrotos noctu referat, delinquit mortaliter, & mortaliter non delinquit.

224 Non rectè agit Parochus, qui timens, de nocte se aduocandū ad infirmum periculo exitiali laborantem inungendum. Si vespere ad suum cubiculum Vnctionis oleum transferat, ut vocatus, expeditius, & commodius pergat; vel si de nocte reuersus ab Vnctione infirmi, ut se citius expediat, oleum ad Ecclesiam non referat, sed vsque mane domi retineat. Quia Sacramenti benedictæ materiæ irreuerentia irrogatur. Attamen peccatum lethale non committet, quia levis est iniuria per se, nisi accidentaliter periculum maioris irreuerentiæ subsistat. Sic Barbof. de Paroch. cap. 22. Possen. cap. 9. n. 11.

225 Mortaliter delinquit huiusmodi Parochus. Quia violat vetustissimam Ecclesiæ consuetudinem, & scandalo causam præbet, & eo quod Sacramentum hoc à domo sua ad egrotum deferri conspiceretur. Hæc enim custodia in particulari domo irreuerentiam sacro oleo proculdubio videtur irrogare. Et idè in Ecclesia, quæ promptuarium est Sacramentorum custodiendum à Manuali, ac Rituali supponitur. Ita viri doctrina conspiciui, quos consului.

226 Verum mihi magis aridet prima sententia, cum videam neque in Rituali statui, ut obseruetur hoc infirmorum oleum, sicut nec Catechumenorum, vel Chrismatis in Ecclesia. Ritum decernit, hic, num. 3. Habeat Parochus loco nitido, ac decenter ornato in vase argenteo, aut stanneo diligenter custoditum sacrum oleum infirmorum. Fateor tamen si semper domi sacrum

oleum retineret, cum Ecclesiæ consuetudine se opponeret, haud posse Parochum à lethali piculo defendi, quia grauem tunc irreuerentiam sacro oleo irrogari indicarem.

PROBL. LX.

Licet, & non licet Parocho sacrum infirmorum oleum laicis exhibere, ut ipsi egrotos ungant, sicque illi resumant sanitatem.

Oleum infirmorum sacra Vnctionis remotam materiam licet concedi potest à Parocho, vel sacrista, ut infirmi debita veneratione eo inungantur vel seculari manu, ad sanitatis recuperationem. Quia id constat ex antiqua Ecclesiæ consuetudine ab Apostolis desumpta, qui Mar. 6. à Christo Domino mittebantur, & ungebant oleo multos egros & sanabantur. Ait Innocent. I. Epist. 6. ad Decent. Oleo ab Episcopo confecto non solum Sacerdotibus vtri Christianis licet in sua, aut suorum necessitate. Vbi Cornel. in Iocob. 5. vers. 14. docet, Innocentium loqui de usu olei extra Sacramentum ad curandos infirmos. Sic Quintanad. part. 1. tr. 5. singul. 11. Viuald. de Vnct. in fine, Molles. rom. 4. cap. 3. num. 15.

Sacrum infirmorum oleum non licet Parocho ad infirmos immittere Clericali, aut seculari ministerio, ut extra Sacramentum inungantur ad sanitatis recuperationem. Quia ab Ecclesia deputatum est Episcopali Consecratione, ut materiam remotam Sacramento Extreme Vnctionis exhibeat: non debet autem ad alia quantumvis decentia munia applicari. Ità Diana part. 9. tract. 6. resol. 43. Palaus rom. 4. tract. 26. punct. 2. num. 8. Bauni. rom. 1. tract. vlt. de Extr. Vnct.

Primam eligo sententiam, ad quam me alligant Sanctorum exempla, quæ apud Surium Metaphrastem, & Sulpicium legere licet. Ex quibus constat, sacrum oleum à sanctis extra Sacramentum aegris fuisse applicatum, eoque miraculose salutem recuperasse. Neque D. Thomas citatus à Soto in 4. dist. 23. quest. 2. art. 1. hoc siluit. Refert enim morem Sanctorum Patrum in Ægypto, qui oleum ad infirmos trans mittebant, & sanabantur. Attamen raro & prudenter sacro oleo ad hunc finem vtatis oportet.